

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психології, педагогіки і туризму

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія світового і вітчизняного туризму

галузь знань	24 Сфера обслуговування
спеціальність	242 Туризм
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Туристичне обслуговування
статус дисципліни	нормативна

Форма здобуття освіти	денна
Навчальний рік	2021 - 2022
Семестр	I
Кількість кредитів ЄКТС	3
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	іспит

Розробник силабусу – д.і.н., проф. Васильчук В. М., професор кафедри психології, педагогіки і туризму

Пояснювальна записка

Метою дисципліни «**Історія світового і вітчизняного туризму**» є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретико-практичних знань з історії туризму, ознайомлення із основними періодами розвитку туризму в світі та Україні, засвоєння логіки історичного розвитку туризму та його історичних форм, вивчення досвіду організації і ефективності функціонування сфери туризму в Україні.

Предметом вивчення вузівського курсу «**Історія світового і вітчизняного туризму**» є соціально-економічні та політичні фактори, що впливали та визначали розвиток туризму. Водночас він включає вплив базових елементів розвитку туризму – географічні відкриття та рекреаційне освоєння регіонів, виникнення та розвиток інституту гостинності та транспортних засобів.

Завданням дисципліни «**Історія світового і вітчизняного туризму**» є вивчення історичних, природничі й суспільно-географічних, культурологічних та господарсько-організаційних основ туристичного краєзнавства як спеціалізованої інтегрованої дисципліни, а також формування таких загальних та фахових компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК15. Здатність зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміння їх презентувати.

Фахові компетентності:

ФК17. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

ФК21. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

ФК30. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

ФК33. Здатність аналізувати місце України у світовому та загальноєвропейському туристичному просторі.

Програмні результати навчання, які перевіряються в результаті вивчення дисципліни:

ПРН02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПРН03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПРН14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПРН16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

ПРН17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПРН19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПРН20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН23. Зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміти їх презентувати.

ПРН25. Використовувати набуті знання для аналізу місця України у загальноєвропейському та світовому цивілізаційному процесі та туристичному просторі.

Загальний обсяг (відповідно до навчального плану) - 3 кредити ЄКТС; 90 год.,

зокрема:

лекції – 14 год.

семінарські заняття – 16 год.

самостійна робота – 60 год.

Навчально-тематичний план дисципліни

«Історія світового і вітчизняного туризму»

№ п/ п	Змістові модулі	Кількість годин		
		Денна форма здобуття освіти		
		Разо м	зокрема	
	лекції		семі нарс ькі / прак	самості йна робота

				тичн і заня ття	
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи світового і вітчизняного туризму					
1.	Тема 1. Теоретико-методологічні основи дисципліни «Історія світового і вітчизняного туризму»	8	2	–	6
2.	Тема 2. Передумови виникнення подорожей і розвитку туризму.	10	2	2	6
3.	Тема 3. Розвиток подорожей в стародавньому світі. Географія давніх подорожей греків і римлян. Загальні риси подорожей в епоху античності.	10	2	2	6
4.	Тема 4. Подорожі Середньовіччя (V – перша половина XV ст.). Соціально-економічні причини розвитку і види подорожей.	10	2	2	6
5.	Тема 5. Традиції гостинності та розвиток подорожей Старокиївської держави у IX – XV ст.	8	-	2	6
6.	Тема 6. Епоха великих географічних відкриттів в другій половині XV – XVI ст. Розвиток мореплавства. Подорожі в Росії у XV – XVII ст.	12	2	2	6
7.	Тема 7. Розвиток туристської та екскурсійної діяльності на території України в складі Російської імперії у XVII – на початку XX ст.	8	–	2	6
8.	Тема 8. Туристсько-екскурсійна справа в СРСР. Розвиток туризму в Україні у другій половині XX – на початку XXI ст.	10	2	2	6
9.	Тема 9. Характеристика Американського	8	2	–	6

	рекреаційного регіону.				
10	Тема 10. Туристсько-рекреаційні ресурси Африканського туристичного регіону	8	–	2	6
	Разом годин за змістовим модулем 1	90	14	16	60
	Усього годин	90	14	16	60

**Перелік тем і зміст лекційних занять
з дисципліни «Історія світового і вітчизняного туризму»**

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи світового і вітчизняного туризму

Тема 1: Теоретико-методологічні основи дисципліни «Історія світового і вітчизняного туризму»

Мета вивчення: ознайомлення студентів з предметом, метою, теоретичними засадами вивчення курсу, його історіографією та джерельною основою.

Провідна ідея: показати місце «Історія світового і вітчизняного туризму» в загальносвітовому культурному контексті.

Ключова проблема: з'ясувати теоретико-методологічні засади курсу.

Основні питання:

1. Предмет, мета вивчення курсу.
2. Теоретико-методологічні аспекти курсу.
3. Історія світового і вітчизняного туризму як наука.

Тема 2: Передумови виникнення подорожей і розвитку туризму

Мета вивчення: ознайомлення студентів з проблемою зародження, становлення й розвитку Історія світового і вітчизняного туризму.

Провідна ідея: розкрити передумови формування Історії світового і вітчизняного туризму, простежити становлення основних історичних етапів дослідження.

Ключова проблема: показати новизну становлення й розвитку Історії світового і вітчизняного туризму.

Основні питання:

1. Витоки світового і вітчизняного туризму. Зародження знань про країни, їх прикладна систематизація. Літописні традиції вивчення українських і світових регіонів.
2. Роль мандрювання у процесі пізнання краю. Подорожні описи земель України.

3. Наукові експедиції та краєзнавчі екскурсії як засіб пізнання різних держав. Періодизація світового туризму.

Тема 3. Розвиток подорожей в стародавньому світі. Географія давніх подорожей греків і римлян. Загальні риси подорожей в епоху античності.

Мета вивчення: ознайомлення студентів з подорожами в епоху античності. Розвиток подорожей на Стародавньому Сході. Подорожі територією України в стародавності.

Провідна ідея: історія та світовий і вітчизняний туризм, їх взаємодія в історичній ретроспективі.

Ключова проблема: простежити взаємодією історії в туризмі.

Основні питання:

1. Світовий туризм: грані взаємодії.
2. Подорожі в стародавньому епосі.
3. Значення завойовницьких походів.
4. Науково-практичний внесок.

Тема 4. Подорожі Середньовіччя (V – перша половина XV ст.). Соціально-економічні причини розвитку і види подорожей.

Мета вивчення: ознайомлення студентів з джерелами і літературою про подорожі в епоху раннього Середньовіччя.

Провідна ідея: розкрити соціально-економічні причини розвитку і види подорожей в епоху раннього Середньовіччя.

Ключова проблема:

Обґрунтування, щосаме північні країни Європи подарували світові перших мандрівників Середньовіччя Паломництво як основний вид подорожей у Середньовіччя. Арабські мандрівники Середньовіччя. Подорожі в Середні віки в арабському світі стали настільки розповсюдженими.

Основні питання:

1. Подорожі вікінгів у VIII – XII ст..
2. Роль Ганзи-союзу купців у північних морях.
3. Наукові експедиції та краєзнавчі екскурсії як засіб пізнання регіону. Відкриття Христофора Колумба. Плавання Васко да Гама..

Тема 5. Традиції гостинності та розвиток подорожей Старокиївської держави у IX – XV ст.

Мета вивчення: ознайомити студентів з матеріалами про Україну очима іноземних мандрівників. Особливості подорожей, гостинності у Київській держави.

Провідна ідея: показати традиції гостинності та розвиток подорожей Старокиївської держави.

Ключова проблема: розкрити особливості подорожі в період монголо-татарського ярма.

Основні питання:

1. Особливості гостинності в країнах світу.
2. Подорожі в період монголо-татарського ярма й.
3. Внесок українців у географічні дослідження земної кулі.
4. Зародження готельної справи в Україні.

Тема 6. Епоха великих географічних відкриттів в другій половині XV – XVI ст. Розвиток мореплавства. Подорожі в Росії у XV – XVII ст.

Мета вивчення: ознайомити студентів з особливостями епохи великих географічних відкриттів.

Провідна ідея: показати роль великих географічних відкриттів історії туризму.

Ключова проблема: розкрити особливості епохи великих географічних відкриттів.

Основні питання:

1. Подорожі Колумба.
2. Відкриття Індії. Васко да Гама.
3. Навколосвітня подорож Магелана.

Тема 7. Розвиток туристської та екскурсійної діяльності на території України в складі Російської імперії у XVII – на початку XX ст..

Мета вивчення: ознайомити студентів з особливостями туристської та екскурсійної діяльності на території України в складі Російської імперії у XVII – на початку XX ст..

Провідна ідея: показати особливості туристської та екскурсійної діяльності на території України в складі Російської імперії у XVII – на початку XX ст..

Ключова проблема: Стан туристичної індустрії на території України в складі Російської імперії у XVII – на початку XX ст..

Основні питання:

1. Туристично-екскурсійні справи в Російській імперії
2. Формування туристичного бізнесу Росії
3. Основні види туризму Російської імперії
4. Основні види транспорту для туризму в Росії
5. Географія Російській імперії

Тема 8. Туристсько-екскурсійна справа в СРСР. Розвиток туризму в Україні у другій половині ХХ – на початку ХХІст.

Мета вивчення: ознайомити студентів з країнами Європи - головним регіоном міжнародного туризму.

Провідна ідея: показати особливості Європи, яка володіє сприятливими рекреаційними ресурсами для розвитку міжнародного туризму.

Ключова проблема: розкрити особливості Європи як туристичного центру світу.

Основні питання:

1. Політичні та соціально-економічні чинники розвитку туризму в Австро-Угорській імперії
2. Туризм і розвиток системи музеїв у Західній Україні
3. Австро-Угорська імперія – Україна

Тема 9. Характеристика Американського рекреаційного регіону

Мета вивчення: ознайомити студентів з Американським рекреаційним регіоном.

Провідна ідея: показати особливості перспективи розвитку Північно-Американського і Південно-Американського рекреаційних субрегіонів.

Ключова проблема: розкрити особливості Американського рекреаційного регіону.

Основні питання:

1. Історичні факти. Північна Америка, Південноамериканський материк, Американський рекреаційний регіон.
2. Характеристика туристично - краєзнавчого потенціалу США, Канади й Мексики.
3. Особливості туризму Центральноамериканського рекреаційного субрегіону. МЕРКОСУР.

Тема 10. Туристсько-рекреаційні ресурси Африканського туристичного регіону

Мета вивчення: ознайомити студентів з особливостями розвитку рекреаційного господарства в країнах Африки.

Провідна ідея: показати особливості туристично - краєзнавчого потенціалу Африки.

Ключова проблема: розкрити особливості туристичних потоків Африки.

Основні питання:

1. Характеристика Північної Африки.
2. Туристичний потенціал Західної (Приатлантична) Африки.
3. Стан туризму Східної Африки.

4. Привабливість регіонів Внутрішньої Африки.
5. Особливості Південної Африки.
6. Туристичні потоки Африки.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – іспит	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	20
		3. Іспит	30

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного здобувача вищої освіти (аудиторна, обов'язкова позааудиторна самостійна робота (*реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*), здійснюється за десятибальною шкалою (від 0 до 10 балів). У кінці вивчення навчального матеріалу кожного організаційного модуля викладач виставляє **окремо** бали за: 1) аудиторну роботу, 2) виконання однієї обов'язкової позааудиторної самостійної роботи з обраної здобувачем вищої освіти теми – як середнє значення усіх поточних оцінок з кожного виду роботи студента з округленням до цілого числа. Ці оцінки помножуються на **2** ($10 \times 2 = 20$). Таким чином, сума балів (**максимум $20+20=40$**) за зазначені види роботи накопичується в рейтинговому “кошику” здобувача вищої освіти. У кінці вивчення навчального матеріалу модуля викладач виводить також середнє значення всіх поточних оцінок за виконання здобувачем вищої освіти додаткових завдань (*доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*) (**максимум 10 балів**). Визначений середній бал за виконання додаткових завдань додається до попередньо зароблених балів. Сума балів за названі види роботи (**максимум $20+20+10=50$**) є рейтинговим балом здобувача вищої освіти за роботу протягом семестру.

Невиконання завдань обов'язкової позааудиторної самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються “0” балів.

**Плани семінарських занять навчальної дисципліни
«Історія світового та вітчизняного туризму»**

**Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи світового і
вітчизняного туризму**

**Семінарське заняття 1. Теорія і методологія історії світового і
вітчизняного туризму**
Виникнення і розвиток світового і вітчизняного туризму (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Передумови виникнення туризму. Етапи розвитку туризму
2. Класифікація і функції туризму
3. Географія світового туризму (фізико-географічні, економіко-географічні, етнічні і культурно-історичні фактори)
4. Вплив туризму на світову економіку

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

1. Перші мандрівки первісних колективів людей. Мотивації міграцій. Відмінності внутрішньоетнічної міграції від етноміграції
2. Проблема подорожей у релігійному світогляді первісних людей
3. Первісна картографія. Вплив міграцій на антропогенез
4. Початок освоєння невідомих земель

Основна література:

1. Абрамов В. Історія туризму : підруч. Харків: Харк. нац. акад. міськ. госп-ва., 2010. 294 с.
2. Мальська М. П., Гамкало М. З., Бордун О. Ю. Туристичне країнознавство. Європа: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 224 с.
3. Масляк П. О. Рекреаційна географія: навч. посібник. Київ: Знання, 2008. 343 с.
4. Паньків Н. Туристичне ресурсознавство: навч. посібник. Львів: Український бестселер, 2011. 238 с.
5. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу: навч. посібник. Ніжин: Вид-во НДУ імені М Гоголя, 2010. 336 с.
6. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія: навч. посібник. Київ: Альтерпрес, 2009. 427 с.
7. Туристичне країнознавство: країни-лідери туризму / За ред. проф. О.О. Любіцевої. Київ: Альтерпрес, 2008. 434 с.

Додаткова література

8. Дахно І. І., Тимофієв С. М. Країни світу: енциклопедичний довідник. Київ: Мапа, 2011. 608 с.
9. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник. 5-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 839 с.
10. Смаль І.В. Географія туризму та рекреація: словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2010. 208 с.

Семінарське заняття 2. Основні властивості географічного положення країн. Подорожі в епоху стародавнього світу. Географія давніх цивілізацій. Подорожі в епоху античності. Географія давніх цивілізацій. Подорожі в епоху античності (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Характеристика стародавнього світу. Цивілізаційні відмінності Заходу і Сходу
2. Шумерські і Фінікійські мандрівники
3. Давні шляхи єгиптян
4. Давньокитайські мандрівники
5. Перші подорожі територією України
6. Основні маршрути подорожей міфічних героїв мандрівників
7. Види туризму в Греції. Найвідоміші аргонавти Давньої Греції
8. Східний похід Олександра Македонського. Морська подорож Неарха (360 – 300 до н. е.)
9. Олімпійські ігри
10. Розвиток масової індустрії туризму в Давньому Римі

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

1. Культура епохи античності
2. Соціально-економічна характеристика розвитку і види подорожей в епоху Середньовіччя
3. Паломництво як основний вид подорожей Середньовіччя
4. Історія хрестових походів
5. Особливості розвитку середньовічної культури
6. Географія Європи

Основна література:

1. Абрамов В. Історія туризму : підруч. Харків: Харк. нац. акад. міськ. госп-ва., 2010. 294 с.

2. Мальська М. П., Гамкало М. З., Бордун О. Ю. Туристичне країнознавство. Європа: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 224 с.

Додаткова література

3. Дахно І. І., Тимофієв С. М. Країни світу: енциклопедичний довідник. Київ: Мапа, 2011. 608 с.

1. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник. 5-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 839 с.

Семінарські заняття 3. Мореплавство у світі. Арабські корабелі і мандрівники в VII – XIII ст. Походи та подорожі вікінгів у VIII – XI ст. Традиції гостинності та розвиток подорожей на Русі у IX – XVст. Розвиток подорожей в епоху Просвітництва у XVII – XVIII ст.(2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Процес формування мореплавства у світі (VII – XV ст.)
2. Новітні географічні знання арабських купців та мандрівників. Ібн Сіна – (Авіцена), Аль - Біруні, Аль-Масуді, Аль - Ідрісі, Ібн Баттута
3. Процес формування мореплавства у світі (VII – XV ст.)
4. Новітні географічні знання арабських купців та мандрівників. Ібн Сіна – (Авіцена), Аль - Біруні, Аль-Масуді, Аль - Ідрісі, Ібн Баттута
5. Соціально-економічні та наукові передумови великих географічних відкриттів. в епоху Відродження
6. Христофор Колумб – відкриття Америци
7. Подорожі Васко да Гама до Індії
8. Фернан Магеллан – навколосвітня експедиція
9. Великі досягнення китайців у галузі географічних відкриттів

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

1. Зовнішньо політичної орієнтації в Московії у XV – початок XVI ст. Перші гостині двори
2. Афанасій Нікітін – «Ходіння за три моря»
3. Семен Дежньов – відкриття протоки між Америкою і Азією

4. Єрмак Тимофійович «упокорювач Сибіру»
5. Освоєння Далекого Сходу

Основна література:

1. Абрамов В. Історія туризму : підруч. Харків: Харк. нац. акад. міськ. госп-ва., 2010. 294 с.
2. Мальська М. П., Гамкало М. З., Бордун О. Ю. Туристичне країнознавство. Європа: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 224 с.

Додаткова література

3. Дахно І. І., Тимофієв С. М. Країни світу: енциклопедичний. довідник. Київ: Мапа, 2011. 608 с.
4. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник. 5-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 839 с.

Семінарське заняття 4. Туризм в Російській імперії у XVIII – на початку XX ст. Туристська та екскурсійна діяльності на території України в XVII – на початку XX ст.(2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Туристично-екскурсійні справи в Російській імперії
2. Формування туристичного бізнесу Росії
3. Основні види туризму Російської імперії
4. Основні види транспорту для туризму в Росії
5. Географія Російській імперії

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

1. Освітянські, наукові, місіонерські подорожі українців за кордоном у XVI–XVII ст.
2. Правління Петра I, Катерини II – Україна
3. Просвітницький туризм і розвиток музеїв
4. Наукові подорожі російських та українських мандрівників у XVIII–XIX ст.
5. Країнознавство – основа туристської діяльності на території України XVIII – XIXст.

Основна література:

1. Абрамов В. Історія туризму : підруч. Харків: Харк. нац. акад. міськ. госп-ва., 2010. 294 с.
2. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія: навч. посібник. Київ: Альтерпрес, 2009. 427 с.
3. Туристичне країнознавство: країни-лідери туризму / За ред. проф. О.О. Любіцевої. Київ: Альтерпрес, 2008. 434 с.

Додаткова література

4. Дахно І. І., Тимофієв С. М. Країни світу: енциклопедичний довідник. Київ: Мапа, 2011. 608 с.
5. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник. 5-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 839 с.
6. Смаль І.В. Географія туризму та рекреація: словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2010. 208 с.

Семінарське заняття 5. Розвиток туристської та екскурсійної діяльності у Західній Україні та в міжвоєнний період. Становлення туристсько-екскурсійної справи в СРСР(2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Економічний, суспільно-політичний, культурний розвиток в західноукраїнських землях
2. Політичні та соціально-економічні чинники розвитку туризму в Австро-Угорській імперії
3. Туризм і розвиток системи музеїв у Західній Україні
4. Австро-Угорська імперія – Україна
5. Культура Західної України

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

1. Перші кроки радянської влади. Розвиток туризму – перші декрети
2. Економічні, суспільно-політичні, культурні процеси у СРСР
3. Виникнення в Україні перших туристських організацій
4. Розвиток іноземного туризму в СРСР

Основна література:

1. Абрамов В. Історія туризму : підруч. Харків: Харк. нац. акад. міськ. госп-ва., 2010. 294 с.
2. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія: навч. посібник. Київ: Альтерпрес, 2009. 427 с.
3. Туристичне країнознавство: країни-лідери туризму / За ред. проф. О.О. Любіцевої. Київ: Альтерпрес, 2008. 434 с.

Додаткова література

4. Дахно І. І., Тимофієв С. М. Країни світу: енциклопедичний довідник. Київ: Мапа, 2011. 608 с.
5. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник. 5-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 839 с.
6. Смаль І.В. Географія туризму та рекреація: словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2010. 208 с.

Семінарське заняття 6. Розвиток туризму в СРСР і УРСР 70-90-ті рр. Генезис міжнародного туризму у ХХ ст.(2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Розвиток туризму в Україні (90-ті р.).
2. Створення централізованої системи управління туризмом.
3. Формування основних туристських центрів у першій половині ХХ ст.
4. Виникнення і функціонування міжнародних організацій з туризму. Роль ООН у розвитку світового туризму
5. Основні положення Хартії туризму та Кодексу туриста

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

1. Розвиток молодіжного туризму у ХХ ст.
2. Центри і напрями паломницького туризму у ХХ ст.
3. Значення геополітичного становища для формування туристських потоків

Основна література:

1. Абрамов В. Історія туризму : підруч. Харків: Харк. нац. акад. міськ. госп-ва., 2010. 294 с.

2. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія: навч. посібник. Київ: Альтерпрес, 2009. 427 с.
3. Туристичне країнознавство: країни-лідери туризму / За ред. проф. О.О. Любіцевої. Київ: Альтерпрес, 2008. 434 с.

Додаткова література

4. Дахно І. І., Тимофієв С. М. Країни світу: енциклопедичний. довідник. Київ: Мапа, 2011. 608 с.
5. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник. 5-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 839 с.
6. Смаль І.В. Географія туризму та рекреація: словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2010. 208 с.

Семінарські заняття 7-8. Становлення туристської справи СРСР та в Україні Розквіт туристсько-екскурсійної діяльності України (1990 – 2020 рр.)(4 години)

Питання для обговорення теми:

1. Науково-дослідницькі українські та російські експедиції у першій половині ХХ ст.
2. Туристські організації СРСР. Курортна справа в СРСР. Самодіяльний туризм
3. Дитячий туризм
4. Розвиток іноземного туризму в СРСР
5. Розвиток нормативно-правової бази туризму в Україні
6. Формування туристського ринку на основі нових законів. Основні завдання, пріоритетні напрями розвитку українського туризму

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

1. Характеристика готельного господарства України. Особливості розвитку санаторно-курортної сфери
2. Перспективи розвитку туризму в Україні
3. Сучасна туристична географія України

Основна література:

1. Абрамов В. Історія туризму : підруч. Харків: Харк. нац. акад. міськ. госп-ва., 2010. 294 с.

2. Мальська М. П., Гамкало М. З., Бордун О. Ю. Туристичне країнознавство. Європа: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 224 с.
3. Масляк П. О. Рекреаційна географія: навч. посібник. Київ: Знання, 2008. 343 с.
4. Паньків Н. Туристичне ресурсознавство: навч. посібник. Львів: Український бестселер, 2011. 238 с.
5. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу: навч. посібник. Ніжин: Вид-во НДУ імені М Гоголя, 2010. 336 с.
6. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія: навч. посібник. Київ: Альтерпрес, 2009. 427 с.
7. Туристичне країнознавство: країни-лідери туризму / За ред. проф. О.О. Любіцевої. Київ: Альтерпрес, 2008. 434 с.

Додаткова література

8. Дахно І. І., Тимофієв С. М. Країни світу: енциклопедичний довідник. Київ: Мапа, 2011. 608 с.
9. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник. 5-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 839 с.
10. Смаль І.В. Географія туризму та рекреація: словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2010. 208 с.

Критерії оцінювання роботи здобувача вищої освіти на семінарському занятті

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може заробити за різні види роботи під час одного семінарського заняття становить 10 балів.

№ п/п	Види роботи студента на семінарському занятті	Кількість балів	Критерії оцінки
1.	Відповідь на семінарі з основних питань обговорення теми	9-10	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем
		7-8	Правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна

		4-6	Відповідь з порушенням логіки, не аргументована
		2-3	Відповідь з суттєвими помилками
		1	Відповідь що не відповідає змісту питання
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини
2.	Активна участь у роботі семінару (доповнення, участь у обговоренні ключових питань теми)	8-9-10	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність з матеріалом
		5-6-7	Висока активність, що свідчить про фрагментарну обізнаність з матеріалом
		3-4	Середня активність, що свідчить про необізнаність з матеріалом
		1-2	Низька активність, що свідчить про не володіння матеріалом
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини

Вимоги до виконання позааудиторної самостійної роботи

Позааудиторна самостійна робота передбачає такі види :

а) написання рефератів

Одним з найпоширеніших видів індивідуальних завдань для студентів є написання реферату (від лат. *referre* – доповідати) – письмової роботи науково-дослідницького характеру, в якій досить стисло, оглядово викладається сутність певного наукового питання (за іншим визначенням, реферат – це письмовий аналіз теми).

Головним завданням цього виду самостійної роботи є формування у студентів початкових вмінь і навичок наукового дослідження.

Робота над рефератом має бути послідовною, з чітким урахуванням її головних етапів, які передбачають: обрання теми дослідження, складання плану реферату, виявлення джерельно-історіографічної бази обраної проблеми, конспектування літератури і підбір цитат, які необхідно виписувати точно (а іноді й дослівно), із зазначенням сторінок розташування в тексті, власне написання реферативного дослідження.

Як правило, обсяг рукописного реферату – 12-15 стор.; друкованого тексту – 12-15 стор. (14 кегель, через один інтервал, Times New Roman); Береги – 2 см згори і на долі, 2,5 – ліворуч, 1,5 – праворуч. Посторінкові посилання 12 кеглем (із зазначенням автора, його ініціалів, назви праці, місця і року її видання, сторінки).

б) доповідь у формі мультимедійної презентації

Мультимедійна презентація урізноманітнює навчальний процес, підвищує продуктивність навчальної роботи, дає можливість урахувати особливості конкретної аудиторії та кожного окремого слухача.

Загальні вимоги до мультимедійної презентації:

У презентації має бути не менше 10 слайдів. Перший слайд – це титульний, на якому слід представити: назву презентації, прізвище та ініціали доповідача. На наступних слайдах розміщується зміст презентації.

Під час представлення інформації в мультимедійній презентації кожен слайд має відображати одну думку. Текст має складатися з коротких слів та простих речень, слід використовувати короткі слова та речення. Рядок має містити 6-8 слів. Зводять до мінімуму кількість прийменників, прикметників, прислівників.

Заголовки слайдів мають привертати увагу аудиторії та узагальнювати основні положення слайду. Усі слайди презентації мають бути витримані в одному стилі. Краще обирати горизонтальне розміщення інформації. Не варто перевантажувати слайд інформацією (одночасно запам'ятовується не більше 3-х фактів, висновків, визначень). Найбільша ефективність досягається тоді, коли ключові пункти відтворюються по одному на кожному окремому слайді. Слайди мають містити узагальнюючу інформацію з обраної студентом тематики. Можна використати різні підходи – текст, малюнки, блоки зі стрілками, таблиці тощо. Якщо на слайді розміщено зображення, то надпис розміщується під ним. Рекомендовано виділяти головне у тексті іншим кольором (бажано в єдиному стилі). Оптимальний розмір шрифту – 16. Розмір для заголовків та титулів – 22 або 24.

Список літератури формується у наступному порядку: 1. спочатку вказуються прізвища (в алфавітному порядку) та ініціали або назва збірки чи підручника. 2. вказується назва джерела (без лапок). 3. вказується місце видання. 4. через двокрапку вказується видавництво (без лапок). 5. після коми ставиться рік видання.

Наприклад : Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.

в) творче завдання у формі есе.

Есе – самостійна творча робота з обраної студентами тематики. Мета есе полягає в розвитку навичок самостійного творчого мислення й письмового послідовного викладу власних думок. Есе дозволяє авторові навчитися чітко й грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, використовувати основні категорії аналізу, виділяти причинно-наслідкові зв'язки, аргументувати висновки; володіти науковим стилем мовлення.

Загальні вимоги до есе:

Есе має містити чіткий виклад суті поставленої проблеми, включати самостійно проведений аналіз цієї проблеми, а також висновки, що узагальнюють авторську позицію з поставленої проблеми. **Обсяг есе – 2-3 сторінки формату А 4** друкованого або рукописного тексту.

Рекомендована структура есе:

Титульний аркуш

Вступ: місія студента щодо розгляду теми есе, обґрунтування вибору цієї теми.

Під час визначення мети та завдань роботи важливо правильно сформулювати питання, на які ви збираєтеся знайти відповідь у ході свого дослідження. При роботі над вступом можуть допомогти відповіді на такі питання: «Чи потрібно давати визначення термінам, що використані в темі есе?», «Чому тема, яку я розкриваю, є актуальною на сьогоднішній день?», «Які поняття будуть залучені в мої міркування?» тощо.

Основна частина: теоретичні основи обраної проблеми й виклад основного питання.

Ця частина припускає розвиток аргументації й аналізу, а також обґрунтування їх, виходячи з наявних даних, інших аргументів і позицій щодо питання. У цьому полягає основний зміст есе й це являє собою головні труднощі. Тому важливе значення мають підзаголовки, на основі яких здійснюється структурування аргументації; саме тут необхідно обґрунтувати (логічно, використовуючи міркування) пропоновану тезу.

Висновок: узагальнення й аргументовані висновки до теми.

Підсумовує есе або ще раз вносить пояснення, підкріплює зміст і значення викладеного в основній частині. Висновок може містити такий дуже важливий, що доповнює есе, елемент як рекомендація на застосування дослідження, на розвиток взаємозв'язків з іншими проблемами.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи

дотримані всі вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові	8-9-10 балів
--	--------------

питання.	
дотримані основні вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи, тема розкрита достатньо повно, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Водночас допущені деякі недоліки: не обґрунтовано актуальність теми, сформульовані висновки не чіткі, наявні певні неточності у викладенні матеріалу.	6-7 балів
значне недотримання вимог до написання позааудиторної самостійної роботи. Зокрема: тема розкрита лише частково, допущені фактичні помилки в змісті позааудиторної самостійної роботи, відсутній висновок, не витриманий обсяг самостійної роботи; є недоліки в оформленні.	3-4-5 балів
тема позааудиторної самостійної роботи не розкрита, виявляється істотне нерозуміння проблеми, не витриманий обсяг самостійної роботи; самостійна робота оформлена не правильно.	1-2 балів
Невиконання здобувачем вищої освіти позааудиторної самостійної роботи	0 балів

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі здобувачі вищої освіти виконують модульні контрольні роботи з усіх дисциплін.

До кожного варіанта модульної контрольної роботи входить по три питання, що відповідають репродуктивному (рівень А), алгоритмічному (рівень В) й творчому (рівень С) рівням складності.

Зразок модульної контрольної роботи (I семестр)

Варіант № 2

1. Подорожі Васко да Гама до Індії (рівень А).
Максимальна кількість балів – 10.
2. Виникнення і функціонування міжнародних організацій з туризму. Роль ООН у розвитку світового туризму (Рівень В).
Максимальна кількість балів – 15.
3. Охарактеризуйте цивілізаційний підхід до типології країн світу, порівняйте його з концептуальним підходом UNWTO до районування світу.
Максимальна кількість балів – 25.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи (якщо модульна контрольна робота передує заліку):

Питання репродуктивного рівня (рівень А). Максимальна кількість балів – 10.

9-10 балів – виставляються за бездоганну відповідь.

6-7-8 балів – виставляються за повну відповідь, але в ній допущені деякі неточності, що не мають істотного значення.

4-5 балів – виставляються за неповну відповідь, в якій багато неточностей.

1-2-3 бали – виставляються за схематичну відповідь, в якій багато фактологічних помилок.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання алгоритмічного рівня (рівень В). Максимальна кількість балів – 15.

13-14-15 балів – виставляються за умови досконалого орієнтування у змісті понять, що висвітлюються, безпомилкового знання фактологічного матеріалу.

10-11-12 балів – виставляються за умови в цілому правильного висвітлення питання.

7-8-9 балів – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми.

3-4-5 балів – виставляються за умови неповного, поверхового розкриття змісту проблеми.

1-2 бали – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми з суттєвими помилками її розкриття.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання творчого рівня (рівень С). Максимальна кількість балів – 25.

22-23-24-25 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання поставлених завдань.

18-19-20-21 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь.

14-15-16-17 балів – виставляються за умови, що відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить незначні недоліки у викладі теоретичного підґрунтя.

10-11-12-13 балів – виставляються за умови, що відповідь правильна, але містить незначні недоліки, рівень самостійності в судженнях недостатній.

6-7-8-9 балів – виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична; рівень самостійності в судженнях недостатній.

3-4-5 балів – виставляються за умови, якщо у відповіді є неточності та помилки у розкритті проблеми; рівень самостійності в судженнях недостатній.

1-2 бали – виставляються за умови, відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдань.

Модульна контрольна робота виконується протягом двох академічних годин (1 година 20 хвилин)). Максимальний рейтинг здобувача вищої освіти за виконання модульної контрольної роботи становить 50 балів.

Орієнтовні питання до модульної контрольної роботи (I семестр)

1. Перспектива історії світового і вітчизняного туризму.
2. Експозиційно-виставкова складова музейних екскурсій.
3. Початок організованого туризму, зародження і становлення екскурсійної справи
4. Класифікація і функції туризму.
5. Особливості розвитку екскурсології.
6. Вплив туризму на світову економіку.
7. Передумови виникнення туризму. Етапи розвитку туризму
8. Експозиційно-виставкова складова музейних екскурсій.
9. Основи екскурсознавства.
10. Давньокитайські мандрівники.
11. Особливості розвитку екскурсології.
12. Початок організованого туризму, зародження і становлення екскурсійної справи.
13. Причини експансії і набігів – «Епоха вікінгів».
14. Подорожі Васко да Гама до Індії.
15. Водний транспорт
16. Особливості подорожей в Русі.
- 17.. Христофор Колумб – відкриття Америки.
- 18.. Основи екскурсознавства
19. Соціально-економічна характеристика розвитку і види подорожей в епоху Середньовіччя.
20. Новітні географічні знання арабських купців та мандрівників.
21. Туризм і розвиток системи музеїв у Західній Україні
22. Вплив туризму на світову економіку.
23. Давньокитайські мандрівники
24. Розвиток залізничного транспорту.

- 25.Первісна картографія. Вплив міграцій на антропогенез.
- 26.Освітнянські, наукові, місіонерські подорожі українців за кордоном у XVI–XVII ст.
- 27.Повітряний транспорт
- 28.Давні шляхи єгиптян.
- 29.Освоєння Далекого Сходу.
- 30.Англія — країна мандрівників. Причини виникнення туризму в Англії (Томас Кук).
- 31.Історія розвитку екскурсіології.
32. Культура епохи Просвітництва.
- 33.. Розвиток іноземного туризму в СРСР.
- 34.Олімпійські ігри.
- 35.Промислова революція в Європі.
- 36.Розвиток туризму в Україні (90-ті р.).
- 37.Походи київських князів до Візантії.
- 38.Перші кроки радянської влади. Розвиток туризму – перші декрети.
- 39.Виникнення і функціонування міжнародних організацій з туризму. Роль ООН у розвитку світового туризму
- 40.Семен Дежньов – відкриття протоки між Америкою і Азією.
- 41.Політичні та соціально-економічні чинники розвитку туризму в Австро-Угорській імперії.
- 42.Центри і напрями паломницького туризму у ХХ ст.
- 43.Україна очима іноземних мандрівників.
- 44.Паломництво як основний вид подорожей у Середньовіччя.
- 45.Лікувально-оздоровчий туризм у Європі.
- 46.Проблема подорожей у релігійному світогляді первісних людей.
- 47.Подорожі в період монголо-татарського ярма.
- 48.Розвиток іноземного туризму в СРСР.

Іспит

Іспит відбувається в усній формі. Здобувачі мають дати відповідь на три питання екзаменаційного білету.

В умовах **дистанційного навчання** здобувачі складають іспит в **онлайн режимі** на інформаційній платформі Teams в реальному часі відповідно до розкладу іспитів, складеного деканатом факультету. Обов'язковою умовою складання іспиту є підключення з відеозв'язком (з персонального комп'ютера, телефону або іншого пристрою).

Здобувачі обирають екзаменаційний білет шляхом вибору його порядкового номеру. Питання екзаменаційного білету екзаменатор відправляє у чаті конференції. На підготовку для відповіді здобувачам

дається 10 хв. За бажанням здобувачі можуть починати відповідати раніше відведеного часу.

Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь здобувача вищої освіти на іспиті у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

«**відмінно**» – 30 балів;

«**добре**» – 23 бали;

«**задовільно**» – 18 балів;

«**незадовільно**» – 0 балів.

Здобувачам вищої освіти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **63 – 70**, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою «**відмінно**», за шкалою ЄКТС – **А**. **Підсумковий рейтинговий бал** виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента **30 балів**.

Критерії оцінювання відповіді здобувача вищої освіти на іспиті

правильна відповідь на всі питання екзаменаційного білета, здобувач вищої освіти демонструє знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних проблем курсу, вичерпно відповідає на додаткові запитання викладача, творчо застосовує теоретичний апарат дисципліни.	« відмінно » (30 балів)
загалом правильна відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач вищої освіти вмiє робити аналіз і висновки, але на додаткові запитання викладача відповідає з деякими погрiшностями	« добре » (23 бали)
здобувач вищої освіти під час відповіді припускається окремих помилок при висвітленні фактологічного матеріалу, частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення.	« задовільно » (18 балів)

здобувач вищої освіти не може на питання екзаменаційного білета внаслідок незнання програмного матеріалу.	«незадовільно» (0 балів)
---	---------------------------------

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала) за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Якщо здобувач вищої освіти на іспиті з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («30 балів»), «добре» («23 бали»), «задовільно» («18 балів»)), то такому здобувачу виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **E**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

Питання до іспиту з дисципліни «Історія світового та вітчизняного туризму»

1. Давньокитайські мандрівники.
2. Подорожі Васко да Гама до Індії.
3. Походи київських князів до Візантії.
4. Особливості подорожей в Русі.
5. Христофор Колумб – відкриття Америки.

6. Соціально-економічна характеристика розвитку і види подорожей в епоху Середньовіччя.
7. Новітні географічні знання арабських купців та мандрівників.
8. Первісна картографія. Вплив міграцій на антропогенез.
9. Освітянські, наукові, місіонерські подорожі українців за кордоном у XVI–XVII ст.
10. Освоєння Далекого Сходу.
11. Англія — країна мандрівників. Причини виникнення туризму в Англії (Томас Кук).
12. Розвиток іноземного туризму в СРСР.
13. Що Вам відомо про перші морські експедиції давніх єгиптян та фінікійців?
14. Який внесок у розвиток сфери подорожей зробили стародавні полководці?
15. Назвіть найбільш відомих мандрівників стародавнього світу. Чим характеризувалися їхні подорожі?
16. Яким чином відбувалося становлення туристської інфраструктури в стародавньому світі?
17. Визначте основні види подорожей в епоху античності.
18. Назвіть особливості розвитку сфери туризму і подорожей характерні для Стародавнього Сходу.
19. Який внесок у розвиток подорожей зробили жителі Північної Європи в епоху раннього Середньовіччя?
20. Яким чином у Середні віки відбувався розвиток паломництва?
21. Визначте, чим характеризувалися подорожі в Європі в епоху Середньовіччя?
22. Що Вам відомо про арабських мандрівників Середньовіччя?
23. Назвіть основні аспекти розвитку сфери туризму та подорожей на території Київської Русі.
24. Які відмінні риси характерні для подорожей у часи монголотатарського ярма?
25. Назвіть основні передумови початку епохи Великих географічних відкриттів.
26. Яке значення мали португальські дослідницькі експедиції?
27. Розкажіть про освоєння Америки іспанськими конкістадорами.
28. Перелічіть основні напрямки торгово-дослідницьких і колонізаційних експедицій голландців, англійців і французів.
29. Перелічіть найбільш відомих російських землепрохідців. Розкажіть про освоєння ними Сибіру.
30. Назвіть основні особливості розвитку туризму в Росії в XVI – XVIII ст.
31. Розкрийте сутність поняття «транспортна революція»?
32. Яку роль у становленні і розвитку турсператорської справи зіграв Томас Кук?
33. Визначте, чим характеризувався процес розвитку гірського руху в Європі в XIX – XX ст.

34. Охарактеризуйте діяльність перших туристсько-екскурсійних організацій у Росії.
35. Чим характеризувалася туристсько-екскурсійна діяльність на Західній Україні в XIX – XX ст.?
36. У чому полягає сутність російських дослідницьких експедицій XVIII – XIX ст.? Розкажіть про Російсько-Американську Компанію.
37. Назвіть найбільш відомих мандрівників-дослідників Африки та Австралії
38. Що Вам відомо про арктичні і антарктичні експедиції XIX – XX ст.?
39. Розкрийте сутність поняття «транспортна інфраструктура туризму».
40. Дайте коротку характеристику основним видам транспорту в туризмі.
41. Яким чином відбувалося становлення залізничного транспорту в XIX – XX ст.?
42. Коротко охарактеризуйте історію автомобілебудування. Яке значення автотранспорт мав для розвитку туризму?
43. Яким чином відбувався розвиток круїзного напрямку в туризмі?
44. Дайте характеристику еволюції повітряних транспортних засобів.
45. Яким чином відбувалося становлення авіаційного транспорту? Назвіть видатних вітчизняних авіабудівників.
46. Яким чином відбувався розвиток міжнародного туризму в країнах Північної Америки наприкінці XIX – початку XX ст.?
47. Охарактеризуйте найбільш популярні європейські туристські центри початку XX ст.
48. Визначте основні тенденції, характерні для туризму у другій половині XX ст.
49. Які чинники вплинули на стрімкий розвиток туризму у другій половині XX ст.?
50. Дайте характеристику особливостям розвитку міжнародного туризму в країнах соціалістичного табору в 1960 – 1970 рр.
51. Назвіть головні туристські центри другої половини XX ст.
52. Розкажіть про історію створення ВТО.
53. Які географічні об'єкти знаходилися під особливою увагою перших радянських науково-дослідних експедицій?
54. Яким чином відбувалося становлення туристсько-екскурсійної діяльності в СРСР в 20-ті роки XX ст.?
55. Визначте основні особливості діяльності перших радянських туристських організацій (ТІТ, Радтур, ТІТЕ).
56. За яких обставин відбувалося створення ЦТЕУ? У чому полягала діяльність цієї організації?
57. Визначте особливості функціонування сфери туризму й екскурсій в Україні в 1920 – 1930 рр.
58. Як відбувалося відновлення туристської інфраструктури в післявоєнні роки?
59. Яким чином відбувалося формування структури управління сфери туризму в СРСР в 1960-ті роки?

60. У чому полягала діяльність ЦРТЕ?
61. Визначте, в чому суть планового та самодіяльного туризму.
62. Чим характеризувався іноземний туризм в 1960 – 1980 рр.?
63. Як організовувався молодіжний туризм в СРСР?
64. Що включала система організованого відпочинку в СРСР?
65. Яким чином здійснювалася підготовка професійних кадрів в сфері туризму в СРСР?
66. Охарактеризуйте сутність негативних процесів, що виявилися у сфері туризму СРСР в другій половині 80-х років минулого століття.
67. Дайте характеристику нормативно-законодавчій базі туризму в Україні.
68. Визначте основні тенденції розвитку ринку туристських послуг в Україні.
69. Які основні тенденції розвитку вітчизняного ринку готельних послуг?
70. Визначте основні проблеми розвитку готельного господарства України.
71. Яким чином формувалася система управління санаторно-курортним комплексом України?
72. Дайте характеристику «Укрпрофтуру». Визначте основні напрями його діяльності в галузі санаторно-курортного лікування.

Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Абрамов В. Історія туризму : підруч. Харків: Харк. нац. акад. міськ. госп-ва., 2010. 294 с.
2. Березова Л.Г. Історія туризму і гостинності. Київ: Знання, 2014. 225 с.
3. Лиман С. І. Історія туризму : навчальний посібник : (для студентів спец. "Туризм"). Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; гол. ред. В. І. Кочубей. Суми : Університетська книга, 2018. 371 с.: іл.
4. Мальська М. П., Гамкало М. З., Бордун О. Ю. Туристичне країнознавство. Європа: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 224 с.
5. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання п'яте / за на ук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2019. 320 с.
6. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія: навч. посібник. Київ: Альтерпрес, 2009. 427 с.
7. Туристичне країнознавство: країни-лідери туризму / За ред. проф. О.О. Любіцевої. Київ: Альтерпрес, 2008. 434 с.

8. Феномен туризму: розмаїття сенсів : монографія / за ред.: О. О. Красноручького, Н.І. Моїсєєвої. Харків : Стильна типографія, 2019. 252 с.

Додаткова література:

9. Дахно І. І., Тимофієв С. М. Країни світу: енциклопедичний. довідник. Київ: Мапа, 2011. 608 с.
10. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник. 5-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 839 с.
11. Смаль І.В. Географія туризму та рекреація: словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2010. 208 с.

11. Інформаційні ресурси:

1. Наукова періодика України. URL: <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>
2. Наукова бібліотека СНУ ім. В.Даля. «Туризм». URL. <http://library.snu.edu.ua/index/turizm/0-129>
3. Туристична бібліотека. Все про туризм. URL: <https://tourlib.net/ua.htm>